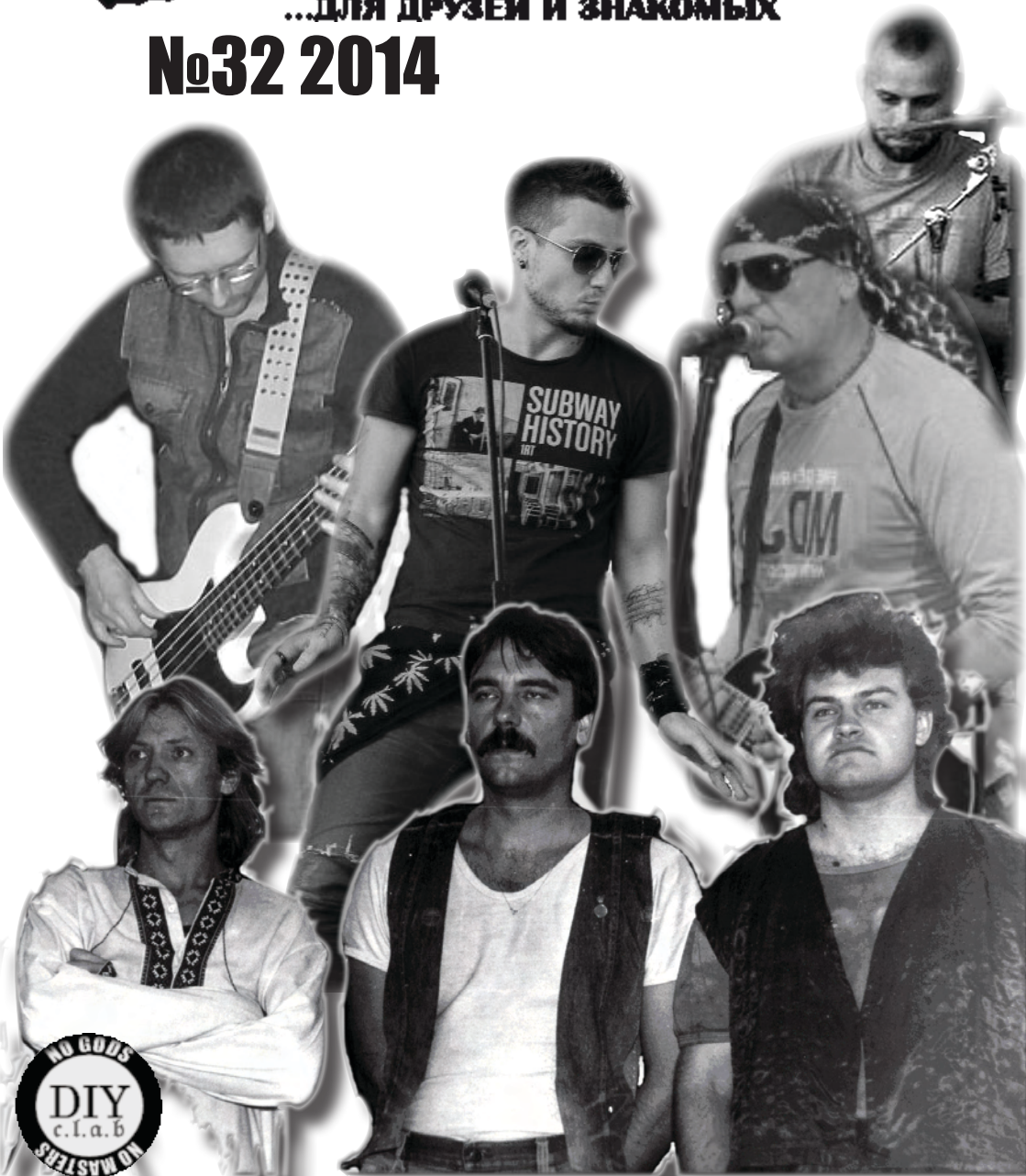

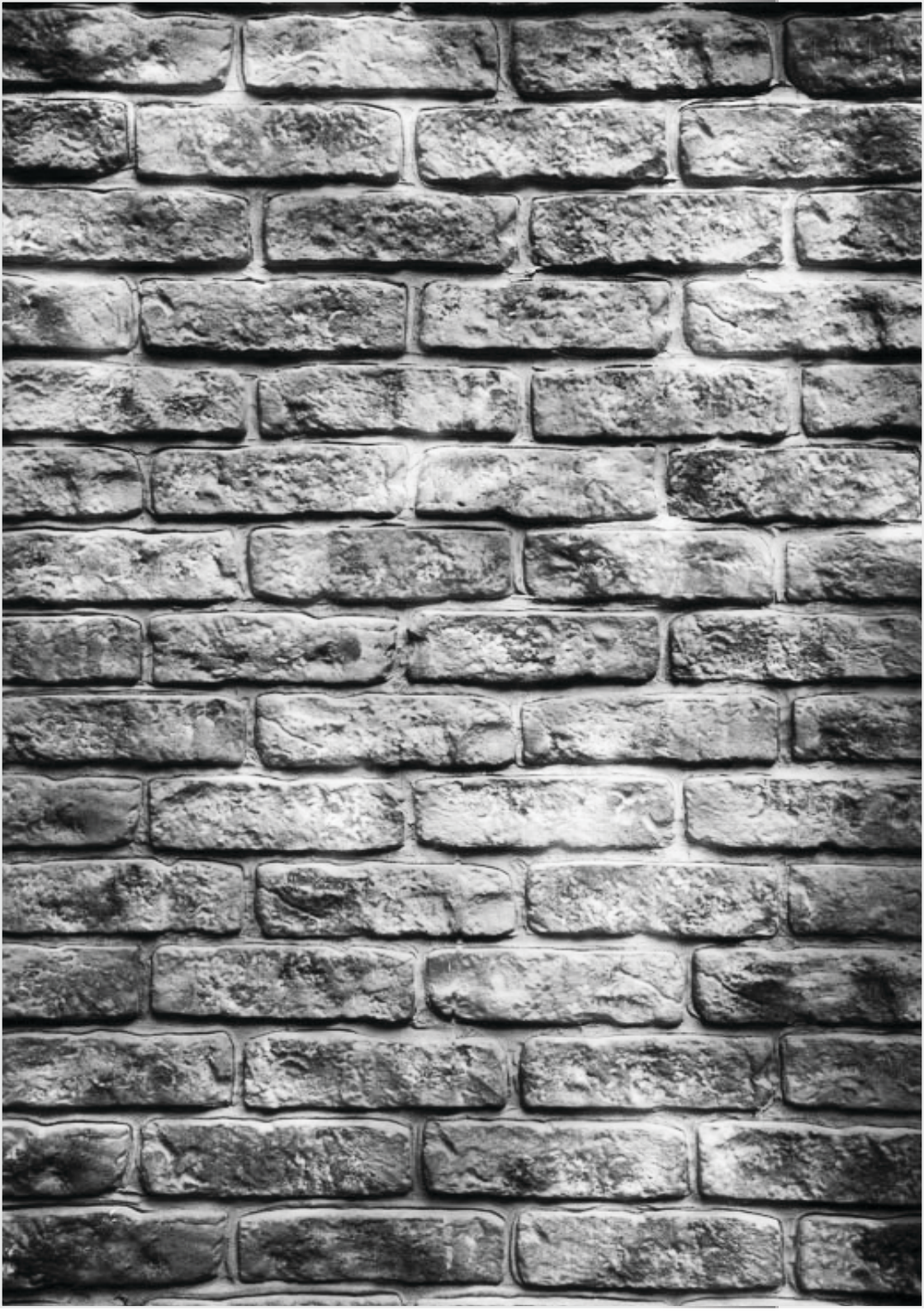
fanzine

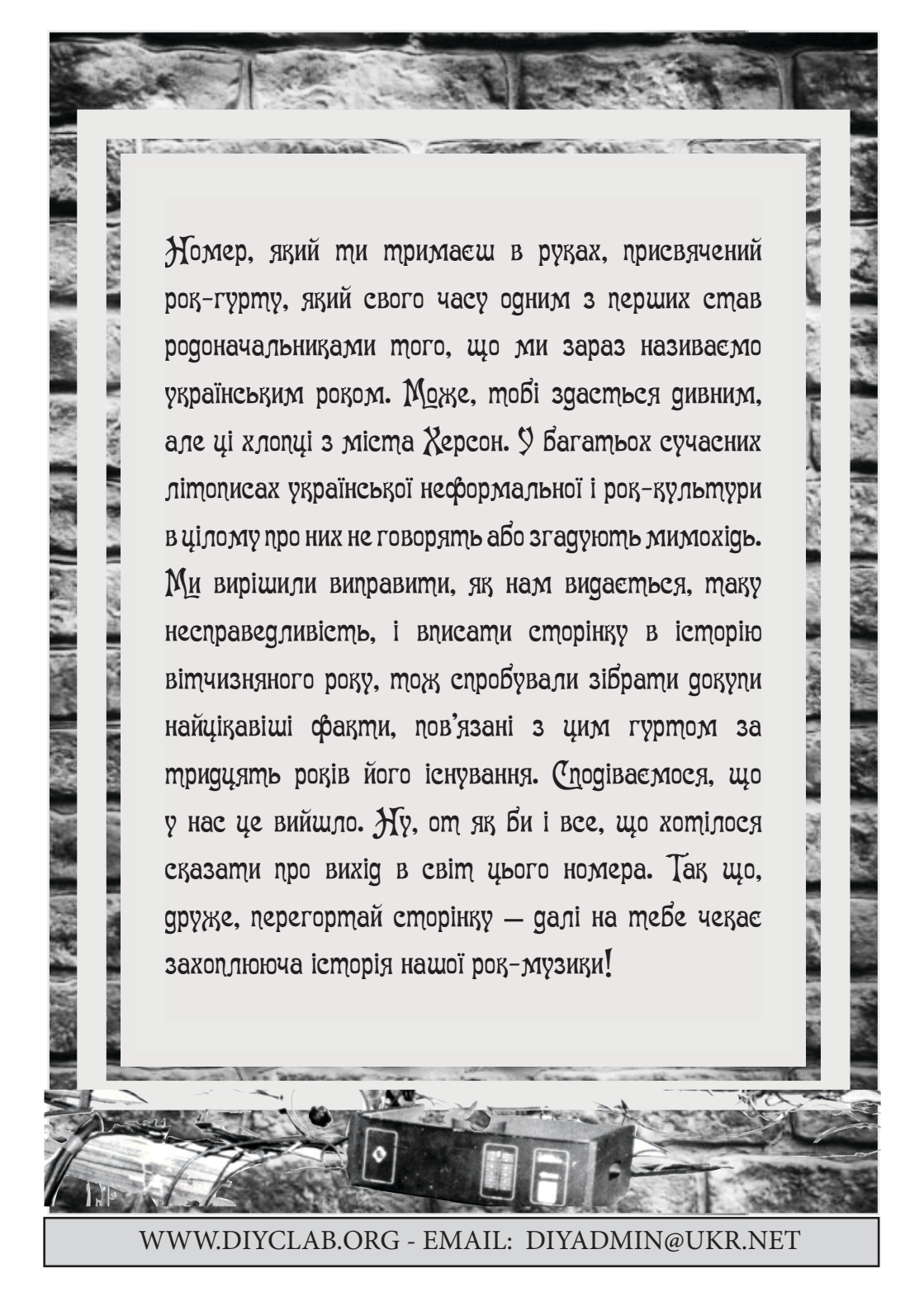
ФОНТАРД

...ДЛЯ ДРУЗЕЙ И ЗНАКОМЫХ

№32 2014

Номер, який ти тримаєш в руках, присвячений рок-гурту, який свого часу одним з перших став родоначальниками того, що ми зараз називаємо українським роком. Може, тобі здається дивним, але ці хлопці з міста Херсон. У багатьох сучасних літописах української неформальної і рок-культури в цілому про них не говорять або згадують мимохідь. Ми вирішили виправити, як нам видається, таку несправедливість, і вписати сторінку в історію вітчизняного року, тож спробували зібрати до купи найцікавіші факти, пов'язані з цим гуртом за тридцять років його існування. Сподіваємося, що у нас це вийшло. Ну, от як би і все, що хотілося сказати про вихід в світ цього номера. Так що, друже, перегортай сторінку — далі на тебе чекає захоплююча історія нашої рок-музики!

КЛУБЛАМ

Напевно, не всім шанувальникам року відомий той факт, що рок на теренах України з'явився близько п'ятдесяти років тому. За часів СРСР за якістю виконуваної рок-музики Україна не пасла задніх серед союзних республік. Отже, український рок зародився у період 60-х років ХХ століття. Це була примітивна музика, сповнена ритму, блюзу та інших домішок. Але в Радянському Союзі їх діяльність була неприпустимою, тож, аби забезпечити легітимність свого статусу і доступ до аудиторії, перші рок-гурти були змушені маскуватись під виконавців «радянської естради».

У 1968 році в Києві був проведений перший фестиваль, на якому була надана змога виступити більш ніж 50-ти рок-гуртам. Гоніння на рок-музику в Українській РСР розпочалися внаслідок «празької весни» під час антиукраїнської істерії, організованої Щербицьким. В країні нищили все українське, музикантів та носіїв ідеології звинувачували у буржуазному націоналізмі.

Розмовляти, а не те, щоб співати українською, було небезпечно – КДБ одразу ж «шило справу». Отож нових рок-конкурсів і фестивалів не проводилось, як, прикладом, у Прибалтиці у 70-80-х роках.

Спостерігалась тенденція міграції українських музикантів до Росії, і щойно наприкінці 80-х музичним вибухом

став фестиваль «Червона Рута», котрий у 1989 році дав змогу таким гуртам, як Брати Гадюкіни, Віка Врадій, Кому Вниз, ВВ заявити про себе на весь Радянський Союз.

Український рок аналогічний усьому радянському та пострадянському року у тому відношенні, що він породжений такими ж суспільними умовами.

Гігантський попит на важку екстремальну музику породив цілу армату новоспечених хард-рокерів і металістів.

Більша частина традиційних філармонійних ансамблів радянського зразку з відповідним репертуаром швидко перелицьовували стиль, «прикид» і «музон» під потреби часу.

Здебільшого українські рок-гурти 80-х нічим не

відрізнялися від інших радянських рокерів, співали російською або англійською. Якщо в СРСР в цей час рок висловлював в цілому антикомуністичні і російсько-патріотичні настрої, то в УРСР на його полі рясно почав сходити український націоналізм. Звичайно, музика і тексти лише відображали суспільні тенденції, але, відображаючи, багаторазово посилювали.

Показовим у цьому відношенні є львівський рок, який, власне, і створив моду на українську мову в рок-музиці, що з часом вирросло в показник національної ідейності. Хоча ще й не виріс підготовлений слухач, україномовний рок не міг не набрати великої популярності, піднімаючи хвилю здебільшого серед інтелігенції. У свідомості

“Криголам” (1990)

АВРОРА

191065, Ленинград, ул. Халтурина, 4. Тел. 312-13-23

Общественно-политический
литературно-художественный
ежемесячный журнал
ЦК ВЛКСМ,
Союза писателей СССР,
Союза писателей РСФСР

б.Корсунка гр."Ледокол"Посторонним В"

№ _____

24 " февраля 1988 г.

Уважаемая гр."Ледокол..."!

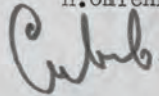
Получили вашу фонограмму. Альбом: "Круз" принят на смотр-конкурс "МЭ". Пока в нашей фонотеке это единственный альбом на украинском языке.

Итоги конкурса и рецензии на альбомы ~~позавтра~~ призеры-во второй половине 1988г. в "Авроре".

Следите за публикациями "МЭ"!

С уважением, секретарь "МЭ"-

П. Сытенков

Т. В. Зак. 6030. Тир. 10 000. 13.01.86 г.

студентської молоді ставали модними антикомуністичні та націоналістичні настрої, що й живило патріотичну музику. Втім, тим новим слухачем виявився зовсім не той тип молоді людини, який хотіли бачити українські неформали першого гарту.

Разом із свободою від «тоталітарного радянського виховання», він виявився вільним від багатьох моральних принципів і здатності мислити критично. Концепції андеграунда не були прийняті більшістю, популярною ставала музика на межі з попсою, споживачем якої став український «тусовщик». То була молодь на зразок

нероби, що скуштував принади споживання при капіталізмі за гроші батьків. А в цей час рок-гурти сиділи в глибокому андеграунді, виступаючи, в основному, в клубах і на рідкісних і нечисленних фестивалях.

90-ті роки ХХ століття можна вважати піком рок-мистецтва в Україні. В цей час були сформовані основні концепції та стилістики, саме тоді були чималі спроби утвердити металічну та панк-сцени. Час минав, та якось не складалось, поодинокі гурти вийшли на вершину слави, та не далі кордонів рідної держави, інші потонули, деякі і зараз виступають для своєї нечисленної аудиторії.

Український рок остаточно вийшов з андеграунду, але ще не став мейнстрімом. Сама рок-музика надзвичайно різноманітна, що подає надії, з неї буквально б'є ключем життя.

Головне – вона молода: і в плані віку учасників, і в плані перспективи розвитку. Багато людей щиро повірили в Україну, і на цьому тлі рок став чимось на зразок музичної квінтесенції духу тих років.

Чому саме рок? Не треба забувати, що у моді перебувала здорова, як тоді здавалося, і весела імітація ідіотизму. «Попса» в той час була повсюди: на великих сценах, заповняла радіохвилі, телеекрани, сторінки журналів і газет.

Рок-гурти лише зрідка нагадували про себе на відносно масових фестивалях, але то не було важливо. Важило те, що рок сприймався як музика політичного протесту. Музика нового покоління, готового

боротися за свою державу.

Ідейним українським роком став саме національно-орієнтований рок, що став свого роду форматом. Помаранчева Революція дала змогу українським неформалам відкрито нести свої ідеї та мистецтво у суспільство.

Так вже вийшло, що українська рок-культура наразі не сформулась. Так, її дійсно немає у тому вигляді, якою вона є, скажімо, в наших московських сусідів.

Здебільшого так воно і є, бо, як це не дивно, шоу-бізнес так і не зміг до рок-музики дістатися, і наразі вона перебуває в глибокому автономному плаванні, міцно пов'язана з національною етнікою.

Мабуть, єдине, що сьогодні підживлює український рок – це етнічна музика. Молодь охочіше слухає народні шедеври в рок-обробці, і часто вперше

“Криголам” (1988)

Криголам на дніпровських хвилях

Известная херсонская рок-группа „Криголам“ ведет свою историю с далекого 1983 года. Тогда, (в начале 83 г.) в Корсунке В. Демченко организовал группу, ориентированную на хард-рок. Называлась она - „Посторонним В“. Музыкантам удалось не только составить полноценную концертную программу, но и довольно часто выступать перед публикой в летних лагерях и т.д. Не следует забывать, что в то время „хард-рок“ и „ЦРУ“ были словами синонимами...

В 85 г. группа берет название „Криголам“. Напомним, что именно „Криголам“ стоял у истоков фестиваля „Рок'н'рол Таврический“ в Новой Каховке (85 г.). В следующем году принимал участие во Всесоюзном конкурсе журнала „Аврора“. Альбом „Криголама“ 86 г. „Круіз“ был признан „Авророй“ „первым украиноязычным рок-альбомом“, а о группе с южной Украины заговорили всерьез. Не все, конечно, в истории „Криголама“ было гладко. Были смены состава, группа надолго исчезала из поля зрения... В 89 г., после некоторого перерыва, „Криголам“ обосновывается в городе Херсоне, и в составе появляются херсонские музыканты (именно они предложили В. Демченко использовать исключительно украиноязычный репертуар). Группа много выступала, переиграла, наверное, на всех рок-фестивалях. Было выпущено два альбома: „Пісні Великого Чорногуза“ 91 г. и „Пісні Чорної Лелеки“ 92 г. Сейчас готовится к выпуску новой тройной (!) альбом „Бабуся Україна та її діти“, в который вошли песни последней концертной программы. На протяжении „херсонского периода“ творчества „Криголама“, его участниками были многие музыканты Херсона, в их числе: И. Маринко, А. Ветриченко, Ю. Иванов и др. А самый „продуктивный“ состав: В. Демченко - вокал, гитара, А. Вундервальд -

ударные, В. Ткаличенко - бас. Очень помог „Криголаму“ один из лучших рок-вокалистов Херсона - Г. Белозубов.

За время своего существования „Криго-

лам“ прошел путь от „харда“ до экспериментов в стиле „фолк-джаз-рок“. Было исполнено более сотни песен (!). Кроме того, В. Демченко имеет много музыкального материала в различных стилях и готов к сотрудничеству с исполнителями (бесплатно!). В данный момент „под крылом“ „Криголама“ нашли прият несколько молодых групп. А в планах В. Демченко - создание сильного конкурентноспособного коллектива для победы на „1^й рвоной Руте“ и других конкурсах.

Сделав немалый вклад в развитие рок-музыки на Херсонщине, „Криголам“, тем не менее, считает „херсонским рокером №1“ Г. Мухина, а лучшей херсонской группой - „Маршал-N“. Однако „Криголам“ нельзя рассматривать лишь в рамках Херсона, это - явление украинского масштаба. „Мы считаем себя лучшими в украинском роке!“ - это высказывание В. Демченко звучит, возможно слишком смело, но имеет на то веские причины.

„Криголам“ всегда отличала острая социальная сатира и злободневность, и музыкантов удивляет, что этого не используют политические силы...

Такова, вкратце, тринадцатилетняя история „Криголама“. Пусть его ледовое плавание продолжается как можно дольше. Семь футов под килем!

Константин КОСТЕНКО

знайомиться з українським фольклором саме через «етно-фішки» в рок-музиці. На початку XXI-го століття, розчарувавшись у сучасності, багато хто з музикантів почав шукати національну ідею в глибокій давнині, в козацькому періоді, навіть у махновщині. Наведемо хоча б назви музичних фестивалів, основу яких складає рок-культура: «День Незалежності з Махном», «Руйнація», «ЕтноЕволюція», «ГОГОЛЬFEST», «Stare Misto», «Folk Pagan Fest», «Тарас Бульба». Якщо подивитися на загальносвітову етнотенденцію в музиці останніх років, то український рок повністю їй відповідає. Здається, що це не простий збіг – загальна криза капіталізму не дає розвиватися новим формам в музиці, і єдине пристойне, що можна показати з нового – це народну музику в сучасному аранжуванні. В

останні роки ростуть, наче гриби дощової осені, українські етнорокові фестивалі. Українських музикантів радо запрошують і на європейські імпрези, та поки що тотального прориву на світову сцену не сталося. Дещо подібне свого часу переживала і маленька Фінляндія. Сходження на вершину престижного чарту на Заході не проходить непоміченим: це – наче знак якості, до якого ставляться з належною увагою меломани, продюсери, агенти, преса. Тож сьогодні в країнах ЄС «Гайдамаки» мають довжелазні концертні тури і є бажаними гостями великих етнoфорумів. Їхню стежку торують і поступово розширюють «Перкалаба», «Дахабраха», «ДримбаДаДзига». Нині говорити про рок-музику як форму бунту нон-конформістів проти фальшивих суспільних цінностей, здається, вже недоречно. Фальш – поняття

ХЕРСОНСКАЯ ГРУППА БЫЛА НА ЕВРОВИДЕНИИ

«Криголам» - старшая из рок-групп Херсона. Скоро ей исполнится 22 года. История началась в сельском клубе села Корунка, продолжилась на фестивалях «Рок-н-ролл Таврический», «Перлини сезону», «Таврийские игры», «Пісні чорної дилеки», «Червона рута». В 1986 году «Криголам» записал первый альбом украинской рок-музыки, в музыкальных конкурсах СССР он был отмечен как единственная украинская группа с русским альбомом и как единственная сельская группа. Хотя песни у «Криголама» преимущественно украинские, и рок-н-ролл до сих пор доминирует в репертуаре. Последний альбом группы носит название «Рік козла», собственно, не так давно и в том самом году он был создан. Больше чем в Украине наша группа популярна в Польше, где ей и предлагали гастролировать. Но бросать достаточно ответственную работу в Херсоне пока никто из музыкантов не решился, хотя времена им хочется это сделать.

21 мая Херсон «засветился» на Евровидении в лице наших героев. Пока «Гринджолы» выпускали пары на большой сцене в попытках повысить рейтинг Украины, «Криголам» добирался до малой. Незабываемые впечатления начались уже с херсонского перрона.

Нелегкий путь до Киева

Когда музыканты с билетами в руках попытались цивилизованно подняться в вагон, проводница сообщила, что их не пустят с гитарами, так как вышел специальный указ о доплате при перевозке электроинструмента. Ударник группы помчался в кассу, доплатил несколько гривен за каждый «электроинструмент», и путешествие началось. По прибытию в Киев музыкантов направили в еврокэмпус, этакий палаточный городок на Трухановом острове. Далее – само пребывание в кэмпусе. Оказалось, что херсонские фаны тоже приехали в Киев посмотреть на выступление любимой группы, и не только херсонские, но и харьковские, киевские... Словом, «Криголам» за долгие годы своего существования не смог остаться незамеченным. Если бы не общество фанов и просто приятелей, нашим парням было бы совсем скучно. Слоняясь между палатками городка, музыканты ждали часа своего выступления. Периодически к ним подходил персонал и предлагал подкрепиться. Что такое малая сцена – это значит в кучу дети внешкольных коллективов, эстрадные группы, рок-группы; словом, большие и малые вместе, бок о бок.

Песен не надо!

Уже давно имея новую песенную программу, херсонцы надеялись сыграть некоторые вещи из неё на малой сцене Евровидения. Изначально планировалось исполнить

семь песен. Но вскоре подошел конференсье и сказал, что петь можно пять. Новую программу никак не получилось исполнить, но дело на этом не закончилось. Кто в Херсоне не знает известную вещь «Криголама» – «Ленин всегда живой»? Интересующиеся музыкой и бывающие на рок-концертах ребята уж точно знают. Но в Киеве на неё отреагировали круглыми глазами и открытым ртом. Всё началось с предисловия лидера группы: «Эта песня была написана ещё тогда, когда Ющенко и Янукович носили пионерские галстуки...» Конференсье чуть не упал в обморок от таких слов. После песни он поднялся на сцену и попросил закрутиться. Песня о Ленине, таким образом, вызвала у киевских организаторов малой сцены шок, недоумение и критические дни, начальству она не понравилась. Исполнив, итого, всего три песни из намеченного репертуара, отметив недостаточно настроенную киевскую аппаратуру, группа с чувством выполненного долга предалась отдыху, раздаче автографов, общению с новыми знакомыми, фанами и ожиданию поезда на Херсон.

Шантаж в поезде

Ситуация с «электротоварами» в очередной раз повторилась. На этот раз проводницы были более агрессивными, и за три минуты до отправки поезда музыканты всё ещё стояли у вагона, в попытках упросить сделать доплату за инструменты уже внутри. В последние секунды проводница запустила их в «святая святых». Окно в купе не закрывалось вообще, и на наших героев сильно сквозило в отечественном железнодорожном транспорте. Когда парни спросили у проводницы, можно ли сделать что-нибудь, чтобы закрыть окно, она сказала, что должен начальнику состава о наличии электроинструментов, если окно закрыто. В конце концов, общими усилиями группы злосчастное яблоко раздора в виде окна было закрыто.

По прибытию в родной город все тихо-мирно ушли на работу... До следующей репетиции.

Так одна из самых известных херсонских групп побывала на Евровидении.

таке саме відносно, як, власне, і самі суспільні цінності. А рівень протесту обернено пропорційний зусиллям, котрі докладають рокери, щоб «вийти в люди». Українських гуртів, що керуються бунтівним духом, але при цьому з мистецького погляду не пасуть задніх, не так вже й багато. Кредит меломанської довіри виправдовують «Брем Стокер», «Фліт», «Карпа», «Димна суміш», «Щастя», «ТОЛ», «АННА».

Неможливо глибоко розуміти музику, не усвідомлюючи суспільних умов, що її породжують. Адже це тільки поверхово видається, що музика не пов'язана із особистостями людей, які її пишуть і виконують. Незважаючи на особисті смаки, бажано віддавати собі звіт у тому,

що за музика тобі подобається і чому, бути чесним із собою. І якщо музика, що полонила почуття, виражає реакційний рух, то хоча б розумом потрібно це усвідомити. А найкраще розуміння дає історичний погляд, тому сутність українського року найповніше розкриває ретроспективний погляд – благо, термін невеликий: всього два десятиліття.

Серед сучасних українських гуртів не так вже й багато тих, які сформувалися ще за часів Радянського Союзу і продовжують свою діяльність і сьогодні, а таких, що зберегли б відданість концептуальності і нонконформізму, ще менше. Таким рідкісним прикладом в історії вітчизняної музики є

Рок-н-ролл Таврический. Обновленный

Подобно фениксу возродился фестиваль «Рок-н-ролл Таврический», который был одной из первых рок-тусовок не только в Украине, но и на территории СНГ. Стартовал он еще в советские времена, в 1986 году, и до 1998 проходил в Новой Каховке. Мало кто знает, что именно этот фестиваль в далеких 80-х дал толчок развитию гораздо более известного трехдневного мероприятия с названием «Таврийские игры».

АННА АЛЕКСАНДРОВА
журналист

Обновленный фестиваль стартовал 26 июня в День молодежи. Музыканты показали умение играть, петь и «заводить» публику. Херсонские команды «Крыголам», «Кондратьевз Бэнд», «Флинт», «Ремонто Буви», «Альтернатива» и приглашенные из других городов группы «Авва» (Симферополь), «Т.О.К.» (Днепропетровск), «Вик.Но» (Харьков), «ТОЛ» (Киев) целый вечер на площади Героев Сталинграда доказывали зрителям, что рок-н-ролл жив! Музыкальную часть фестиваля представляла студия Online-records. В программу праздника автоматически включались херсонские группы, которые на этой студии записывались. За месяц до приезда все участники предоставили по две студийные записи для создания сборника из тех песен, которые еще официально не издавались, хотя херсонские меломаны быстро опознали знакомые ритмы и рифмы на слух и даже подпевали. Это ведь так просто – зайти на сайт любимой группы и скачать откуда песни, которых официально даже нет в проекте.

Монстры херсонского рока – группа «Крыголам»: 20 лет на сцене.

Фото: Анна Александрова

гурт Криголам, ретроспективний погляд на творчий шлях якого дає змогу побачити і загальну картину еволюції української рок-музики.

Криголам був створений 1983 року у с. Корсунка Херсонської області — спочатку як

назавжди залишитися) гуртом-легендою українського рок-н-ролу.

Територіальна локація творчого життя Криголаму – славне місто Херсон та навколишні населені пункти, зокрема, Нова Каховка. З 1990 року гурт співає виключно українською мовою, це свідомий вибір колективу,

«Посторонним В», а з 1984 року — «Ледокол». Гурт у своїй дискографії не має жодного офіційного видання, не їздив в жодне турне, і навіть до телебачення не потрапляв. Та попри усі згадані недоліки продюсування-менеджменту, «Криголам» на сьогодні є (і

і в цьому проявляється не данина популярному зараз національно-орієнтованому напрямку рок-музики, не лише любов музикантів до України і українців, а ще й професійний аспект, адже автор музики і текстів – Володимир Демченко, фахівець з української мови,

Владимир Демченко: «Криголам»

В этом году легендарная херсонская группа «Криголам» отпелила свое 25-летие. Дата солидная, но все группы мирового уровня доживают до столь почетного возраста. Тем приятнее, что музыкальные долгожители живут рядом с нами.

Почитатели творчества «Криголамы» за четверть века успели узнать о группе практически все. Тем же, кто пока чужен, пропустив эти страницы херсонской музыкальной жизни, вкратце напомню основные вехи их творчества. Родилась группа в клубе Сесия Корсуна, херсонским же коллективом стала в 1990-м. Выступала в клубах, на улицах, немного поехала по фестивалям и даже результаты некоторых дипломатов «Черной руты» третью место на «Перлинях сезону». В этом году снова выступили на фестивале «Рок у майбутню», и хотя лауреатами не стали, жюри их заметило, и все как один утверждал, что если бы была возможность переопределить не два, а четыре лауреатов, «Криголам» были бы среди них. И под занавес года — юбилейный сольный концерт в ЖК.

Стиль своей музыкальной «Криголамы» определяют как progressive rock — рок с элементами фолка, регги, блюза. Но все же любой коллектив — это, прежде всего, люди. За долгую историю черед горнило «Криголамы» прошло достаточно два серьезных музыкантов и очень много «однодневков». Сегодня в группе играют и поют четыре с половиной человека. Дробное число оттого, что вокалист Константин Голубов в группе хоть и давно, но периодически то есть, то нет. Постоянным состав — это барабанщик Алексей Вудераваев, бас-гитарист Андрей Мукомия, вокалист Артем Демченко и, конечно же, лидер, идеолог, автор текстов и музыки, гитарист и вокалист Владимир Демченко, наш сегодняшний собеседник. Известный как рок-музыкант, а миру Владимир человек серьезный: преподаватель и научный работник (занимается украинской лингвистикой), автор трех монографий. Последние 10 лет работает старшим научным сотрудником отдела организации научной работы Херсонского юридическо-экономического института.

— Владимир, многие почему-то считают, что музыка — удел молодых, а людям серьезным не пристало скакать по сцене с гитарой...

— И в частую на себя возлагает типа «и он туда же!» или «сколь угодно можно?». Но считаю, что сколько хочешь, столько и можно, да и по публике все видно. Бывает, объявляют коллектив и не проносится вздох разочарования. Тогда надо сразу уходить. А когда тебе привестуется громче, чем другим, то понимаешь, что недаром этим занимаешься.

— Что Вам не дает бросить музыку? Вы точно не прибыльности этого дела...

— Сделками это вообще не связано. Некоторые рокеры стали миллионерами, стали деньги зарабатывать, переноситься на другую

«КРИГОЛАМ» ЖЕ НЕ НАСТОЯЩИЙ

стиль. Эту тему сразу отбросим. А что помогает... Когда в молодости нечинок заниматься такой творчеством, то первые мечты — «бы два друга сматрели, чтобы слава была. И у меня такое было. Но постепенно настоящие мечты уходили, а любовь к музыке оставалась. Значит, те, кто музыку бросает, изначально не были настоящими музыкантами, музыка не шла никуда, отсюда. У нас в группе играло очень много людей, из них буквально двое-трое в той или иной мере еще занимают симфонией. Все остальное уже забыли тот музыкальный инструмент, на котором играли. Значит, это было просто поворачивание улоуления.

— Найти стоящих музыкантов сложно? — Людей очень тяжело найти. Это же любительский уровень, плюс провинция. Но нынешний состав у нас очень удачный. Я считаю, что каждому музыканту должно нравиться музыка, которую он играет, а не он сам себе нравится.

— Провинциальность и стилистическая музыка сильно отличаются?

— Никакой разницы между провинцией и столицей нет. Даже в Херсоне есть люди, которые играют покруче киевлян. Проблемы не в технике, не в инструмен-

тах и не во внешнем виде. Вот сейчас так вышло, что и «Гарусы» и «Януса Кукуянса» остались без репетиционной базы. Выступают по городу, ищут — невозможно найти место. Те же проблемы и в Киеве. Столица опережает провинцию по одной-двум группам типа «Океан Эльзы» или «ВВ», которые уже раскручены, работают на коммерческой основе и стали частью поп-культуры.

— С чего началось «Криголам»? С желания играть? С концепции?

— Рок-музыка — это уже концепция. Тем более, 25 лет назад. Собралась мы в 1983 году, но я все эти песни и раньше играл, и даже тогда в Киеве — в 1981-м. Мысль там не сложилась — значит, не судьба (и вообще-то фаталист). Так и ушел. А если бы я попал кому-то в руки — это была бы бомба. В Киеве в то время даже русскоязычная рок-музыка была прерывом, а у меня в то время и украиноязычные песни были. Но — не попал. А может, Киев тоже не то место. В общем, случайно образовались мы в сельском клубе, и играли первые аккорды рок-музыки. Правда, тогда мы назывались по-другому — «Посторонний В». Классное название, но назвали себя «Ледокол», по названию одной из песен, да и рок-музыке такое название больше подходит. Как в газете «Ленинскій прапор» название наше переводили всегда как «Криголам». Мы не возражали. Так и пошло.

— Украинские тексты Ваших песен — это профессиональный интерес?

— Была у нас программа русскоязычная плюс несколько песен на украинском. Мы на улице в Новой Каховке несколько концертов делали: просто выставляли аппарат и играли концерты. Люди собирались, и я пытался их расширять глазами: еще и на украинском? Но я не просто филолог, а считаю себя патриотом. Это из детства, из глубины. Да и в инсти-

туте мы пели фольклор на концертах. В начале 90-х увлеклись фолк-роком, фолк-джазом, есть пара альбомов, самодельных, конечно, в такой стилистике, как летом Руслана показала (кстати, потом подарить Руслану коллекцию своих альбомов). Это было очень давно — в 1991 году записали альбом «Пісні великого Чорногуза» — чистый фолк-рок. А когда я переехал в Херсон, в 1990 году, полгода познакомился с музыкой, а потом постепенно стал знакомиться с местными музыкантами. Когда мы с ребятами решили сделать группу, они предложили петь только украинские песни, и окончательно остановились на названии «Криголам», а не «Ледокол». Так что это не только мой идеал.

— Нет ли у Вас ощущения, что сами прошли тот путь, который впоследствии пришла украинская музыка?

— Мне многие говорили, что я во времена родился. Родился и позже, может, сейчас был бы на волне. Но все равно ниша, которую мы занимаем, не занята до сих пор. Единственное, что был близок к этому — «Брати Гадюки», и то они музыка стилизовали специально. На что Вы надеетесь, пошла в 1988-м свои записи на конкурс журнала «Аврора»?

— У меня недавно мысль промелькнула, что тогда мне было бы достаточно написать альбом украинской музыки — демократично, плюток свежего воздуха. Да и позиций таких со стороны столичных групп не было. Тогда мы иддем с барабанщиком с собой альбом украинской музыки сделав за одну ночь. Это было быстрое вдохновение, и альбом вышел на одном дыхании. Мы назвали его «Криза», а сейчас называем «Подорож до Аврори». Это и сейчас можно слушать. Названия радиодстанции «Промінь» ставили са-

мозали мы, в основном, на фестивали. Были в Запорожье, Донецке, Севастополе, Киеве, Николаеве. Но менту хотя бы раз в месяц выезжать с сольным концертом, выступать где-то в клубах в разные города не оставался. Например, в Платаве, потом в Харькове, обследовать — во Львове. Этой моды даже мечта. А вот в Херсоне пытаемся раз год сделать сольный концерт, хотя это все тяжело и только. Сольными концертами мы гордимся — это не просто столько, сколько мы не делаем. Причем каждый раз — новая программа. Мы живем настоящим, а не тем, что было.

— В составе «Криголамы» есть еще один человек с фамилией Демченко. Кто он и как попал в группу?

— Это мой сын Артем. Он сам напросился. Когда-то пришел на репетицию: «А можно я попробую сыграть?». Нам как раз и нужен был фронтмен. Раньше было так: сам поешь, сам себе подыгрываешь, а сейчас уже музыка немного сложнее. Да и я понял, что голос у меня не особый. Разве что записал мой голос, но на сцене — это совсем другое дело. Так что Артем вовремя повернулся. Я сначала скептически к этому отнесся, но постепенно стало больше и больше нравится.

— Как сын воспринимает группу-музыканта?

— Очень хорошо. Я не навязывал ему, какую музыку слушать, все как-то само собой получилось. Сейчас главное — сын хочет не стесняться, даже гордится, и это приятно, конечно.

— Каковы планы на ближайшую пятилетку — до следующего юбилейного концерта?

— Очевидно планы на год: уже готова блюзово-джазовая программа с вокалисткой, а также Мико Катмадзе. Хотим сделать демо-записи, с этой музыкой попробуем выступить в ночной клубе. Делаем немецкую программу с работ-

мопальными записи украинских песен того времени, и две песни попали из «Кризы». Я послушал — ну куда, чем другим.

— У Вас есть свой фан-клуб? — Настоящего его, но, конечно, он формируется. Я был приятно удивлен, когда парень из Киева написал, что они слушают наши записи. Считаю, что мы ваши фаны. Мы продолжаем общаться, она пыталась даже организовать нам выступление в столице, но сейчас это тяжело. Есть несколько поклонников в Чернигове. Вот так, по чуть-чуть. Еще был очень удивлен, когда в Херсоне на нас приходили 16-17 летние.

Я раньше считал, что наша музыка для более взрослых слушателей, умеющих мыслить и слышать слова. Но поскольку мы пытаемся в музыке оставаться на современном уровне, то и молодежь, которая «музыку знает», тоже получает удовольствие.

— Часто выступаете в других городах? — Мы сейчас не планируем. Мы не хотим, но организовывать концерты, пробовать некому, у нас продюсера не было никогда, а сам не умею. Вы-

чим названием — «GlückStrahl» (луч счастья). Хотя сама идея родилась давно, но как-то она забывалась. Можно сказать, что фестиваль «Рок у майбутню» нас к этому и подтолкнул.

— Кстати, участие в этом фестивале дало что-то ощущение?

— Приятное чувство, что мы выступили. Причем, было два выступления в «Юбилейном» в мае нам очень понравилось (вот если бы в таком месте сделать сольный концерт!), а на набережной еще и познакомились с другими музыкантами. Хотя я считаю, что там, где есть рок-музыка, конкурсы как таковые делать не стоит.

— И наследок, главный итог 25-летней деятельности группы «Криголам».

— Я понял, что все это будет продолжаться и дальше. Еще не так давно я думал, что еще лет пять и — все. Но проходит лет пять и — какое бросить, наоборот, захочет. А главный итог — любовь. Мысль, что мы живем в этой жизни только благодаря музыке.

Лариса Жорж
Фото Игоря Бойченко

автор наукових монографій про буденну українську мову, органічні і неорганічні слова у ній. Стилiстична палiтра гурту багата: хард-рок, ритм-енд-блюз, фольк-рок, хевi-метал, хард-кор. Якщо порiвняти «Криголам» з iншими суто українськими гуртами хоча би близько такого «стажу», «стилю» та «андеграундного статусу», то можна визначити таке:

Гурт «Гуцули» має в основі той же хард з неповторним народним колоритом, місцевими текстами, але все в минулому, незначній кількості та в одному стилі.

Гурт «Брати Гадюкіни» найближче чимось стоїть, але то ж «Роллінги», і музика простіша, слова більш місцеві, та й у минулому також.

Гурт «Кому вниз» за всіма параметрами відрізняється (музична стилістика інша, тексти професійні, бренд більш презентативний), але мало

творчого продукту.

Гурт «ВВ» (якщо абстрагуватися від бізнесу) грає панк і відповідно тексти є малозрозумілими для думаючого українця (гурт початково й було задумано як прикол над українською мовою). Гурт «Сад» грає більш металічну музику, слова підбирають з професійної поезії, проте також мало творчого продукту.

Як бачимо, «Криголам» має свою нішу, а краще – нору (бо ж андеграунд, тобто підземелля, а тому нора).

Тому зафіксуємо та проаналізуємо риси, що характеризують саме «Криголам», відрізняючи його від вищенаведених колег.

Почнемо з формального – музичного складу.

Він мінімальний як для хард-року – барабани, бас і гітара. Той же «Сад» більш віртуозно володіє цими інструментами, проте у класичному стильовому колі – тема, соло, тема.

Фестиваль «Крокує» у Таврійськ

Зовсім небагато часу залишилося до старту III Міжнародного фестивалю «кРок у майбутнє». Цього року він пройде у два етапи. Спочатку м. Таврійськ 27 червня буде приймати національний фінал. Під час нього буде визначено, яка група представить Україну у міжнародній частині фестивалю, на яку 28-29 червня вже чекає Херсон.

Фото О. Андрющенко

Почесне право першим вийти на сцену в м. Таврійськ надано легендарній групі «Криголам», яка в національній частині «кРоку» виступить як гість. Гурт «Криголам» торік відсвяткував 25 річницю творчого шляху. Вітання ювілярам надіслала навіть легендарна солістка фінської групи Nightwish Tarja Turunen. А почали вони грати рок-музику у клубі села Корсунка в 1983 році. Спочатку були концерти у літніх студентських таборах і клубах, на вулицях Нової Каховки. У 1986 році хлопці записали україномовний альбом «Круїз», відіслали його на конкурс фонограм у Ленінград, який проводив популярний на той час серед молоді журнал «Аврора». Зро-

зуміло, що, змагаючись з «Акваріумом», «Кіно», «Наутілусом», «Криголам» нічого не завоював – зате написали про них найбільше, бо це була одна з двох сільських груп, одна з двох, яка співала не російською мовою, та з 40(!) українських – єдина україномовна.

У 1990 році гурт переїхав до Херсона, завоював серця багатьох шанувальників року та став підкорювати фестивалі: «Криголам» – дипломант «Червоної руги» (1991, 1993), завоював третє місце на «Перлинах сезону» (1995), грав на «Таврійських іграх». Торік гурт виступав на головній сцені Міжнародного фестивалю «кРок у майбутнє», представив фрагмент своєї німецькомовної програми.

«Криголам» весь час намагається експериментувати навіть таким мінімумом, використовуючи більше переходів, рифів, зміни ритму, тембру тощо. Тому повсякчас чуємо то регі, то блюз, то фанк.

Певно, взірцем у цьому плані є ранній «Квін» (там де без фортепіано).

Перший україномовний альбом «Круїз» музиканти випустили 1986 року й відіслали його на конкурс фонограм у Санкт-Петербург. Хоча на конкурсі гурт нічого не завоював (брали участь групи «Наутилус Помпилиус», «Аквариум», «Кино» й інші відомі рокери), преса написала про групу найбільше, як єдину україномовну групу з 40 груп з УРСР. Того ж року гурт виступив на першому фестивалі «Рок-н-Рол Таврійський».

Програма змінювалася повністю протягом 2-5 років (аби склад не змінювався хоча б частково, то цей процес був би регулярним).

Умовно творчий шлях колективу можна означити за його дискографією, хоча для андеграундного гурту 13 альбомів у здобутку – це просто фіксація підготовлених речей, а не предмет якогось-такого продажу (для цього люди вкладають значні кошти в якість, щоби надалі їх «відбити»: трансляції на радіо – відомість серед молодіжної маси – продавання квитків на концертах).

Перші кроки 1983-1989 р.р.

Альбом «Круїз» («Подорож до Аврори») (1986)

В колективі приймають участь: Сергій Москаленко – бас-гітара Сергій Попельчук – барабани; директор гурту, оператор запису Юрій Масюк – бас-гітара Володимир Ядлось – гітара і спів.

Етап другий 1990-1992 р.р.

«Пісні Великого Чорногуза» - студійний запис у клубі профтехосвіти, м.Херсон (1991)

В колективі приймають участь:

Андрій Вітриченко – бас-гітара,
оператор запису
Сергій Герасименко – гітара, спів,
аранжування
Юрій Іванов – клавішні, спів
Ігор Маринко – барабани

Етап третій 1992-2006 р.р.
«Пісні Чорної Лелеки» - лайвовий
запис у клубі профтехосвіти,
м.Херсон (1993)
«Дика качка» - лайвовий запис у
клубі профтехосвіти, м.Херсон
(1994-1995)
«До рукавички всіх запрошуємо»
- лайвовий запис у клубі
профтехосвіти, м.Херсон (1994-
1995)
«Цибуля» - студійний акустичний
запис на Авто радіо, м.Херсон
(1994-1995)
«Херсонський блюз» - студійний
запис у Церкві Християн,
м.Херсон (2002)
«Рік Козла» - концертний запис у
залі училища культури (2003)
«Крокодил-Чемпіон» - студійний
запис на студії «Он-лайн»,
м.Херсон
«Покусай задницю Королеви»
- студійний запис на студії «Он-
лайн», м.Херсон (2006)
«Козли і капуста» - лайвовий
запис у залі клубу «Аміго» та на
радіо «Софія», м.Херсон (2007)
В колективі приймають участь:
Віталій Ткаличенко – бас-гітара
Геннадій Бєлозубов – вокал
Олексій Вороненко – спів,
флейта
Ігор Глущенко – барабани
Олександр Бруд – бас-гітара,
аранжування
Олег Баранов – вокал,
аранжування
Костянтин Голубов – вокал.

ТРОЛЕЙБУС В НІКУДИ

Їхали-їхали веселі сліпаки
в одному троллейбусі, та в різні боки.
Тролейбус номер двадцять тягнуть
волики...

Їхали-їхали: відомий всім маршрут,
і всі були упевнені: нас правильно
везуть!

Тролейбус номер двадцять – Воли не
повернуть...

Хочемо-не хочемо, а їдемо усі в один бік!
Їдемо-не їдемо, троллейбусом кермує
гаплик!

Крутяться-не крутяться колеса-волики,
та на одну сторону повернуті голоблі...
І...! Тягнуть волики... І...! Голодни!

Їхали-їхали веселі сліпаки,
крутили головами в різні боки,
Тролейбус номер двадцять тягнуть
волики.

Пересіли в двадцять перший – новий
уже маршрут...

Всі думали: нарешті нас правильно
везуть!

Тролейбус двадцять перший – воли не
повернуть!

Хочемо-не хочемо, а їдемо усі в один бік!
Їдемо-не їдемо, троллейбусом кермує
гаплик!

Крутяться-не крутяться колеса-волики,
та на одну сторону повернуті голоблі...
І...! Тягнуть волики... І...! Голодни!

ЗУПІНІТЬ ТРОЛЕЙБУС!

Зупиніть троллейбус, я зйду,
Чи на радість, а чи на біду.

Хоч і виїхали разом
у наступний вік,

Зупиніться, мені в інший бік!

Зупиніть троллейбус, вийду я,
Бо у нім компанія не моя.

Хоч і виїхали разом,
стали на межі,

Зупиніться, ви мені чужі!

Діючий склад
Олексій Вундервальд – барабани
Володимир Демченко – гітара,
спів; автор пісень
Андрій Муковня – бас-гітара,
спів
Артем Демченко – фронтмен,
спів.

"Ukrainian Rock" – доволі
«соковита» в стилі хард-н
хеві поки що крайній платівка,
представлена на суд публіки в
Херсоні 13 січня 2012 року.

Виконавці:
Володимир Демченко – гітара,
вокал
Андрій Муковня – бас-гітара,
вокал
Сергій Попельчук – барабани,
вокал
Артем Демченко – фронтмен,
вокал

Коли послухати ті альбоми,
то відчує стильові
різноманітності: базовий
хард-рок повсякчас набуває
додаткових елементів – фольку
(1991, 1994-95), блюзу (1994-95,
2002), металу (2006-2009), навіть
певної світової музики (2010) чи
фанку (2011).

Щодо текстів, то в них саме
й присутня жива розмовна
українська мова, оскільки автор
має вроджене чуття органічності
та ще й набуте професійне.

Чи можна вважати наш гурт – як
творчу одиницю – ветераном
рок-музики? Ветеран – це все ж
такі той, хто виїжджає на старих
піснях у старому стилі або має
всього з десяток пісень, які
виконує рочкачми... Але коли

ВІД МАГАДАНА ДО ОДЕСИ...

Від Магадана та до Одеси
Пролягла навки дорога твоя.
І ні пілоти, на стюардеси
Не знають, рідна чи не рідна
земля...

Від Магадана та до Одеси
Що там, що тут – ти на краю.

І не за свої інтереси
Ти загинув у нерівнім бою.
А піп сказав: хай Бог йому
Простить гріхи, які були.

А я сказав: які гріхи?
Він не образив навіть мухи.
Ну, а тому, який убив,
Гріхи замолкують десять попів,
І стрічає їх Бог удвох,
І одноково прощає обох...
Від Магадана та до Одеси
Літає навколо одна сарана,
І Молдованка, і Пересип –
Кров, як вино, – то їхня вина!

СВИНЯЧИЙ БАЗАР

Свинячєє плем'я з лісів
вибігало...
Свинячєє плем'я усіх воювало...
Свинячєє плем'я богів
виставляло...

У жертву богам дітей
віддавало...

Хай живе Слов'янський базар!

Хай Таврійські ігри живуть!

Хай живе свинячий базар!

Хай свинячі ігри живуть!

Свинячєє плем'я гуртом
охрестилось...

Свинячєє плем'я Богу
молилось...

Свинячєє плем'я назвали
рабами...

Назвали рабами, назвали
глобами...

Хай живе Слов'янський базар!

Хай Таврійські ігри живуть!

Хай живе свинячий базар!

Хай свинячі ігри живуть!

гурт весь час змінює програму, записує альбоми (хоча б і такі – не претендуючи на супер-пупер-якість), намагається не відставати від розвитку світової рок-музики та сам розвиває свій особистий стиль, то він просто сучасний рок-гурт.

Минають роки. І все змінюється. І всі змінюються. На сцену виходитимуть нові обличчя, з'являтиметься нова музика. І особливо відчутними стають ці зміни, коли торкаєшся якихось монументальних речей, як, наприклад, «...наш рокенрол» (витяг з пісні «Подивись» з альбому «Крокодил – Чемпіон»). Уявний журналіст питає: а які ж у Криголама плани на майбутнє? На це відповідь одна: звісно, випустити черговий альбом. Це звісно Рок, але що у ньому нове – то загальний стиль. По-перше, якомога менше слів, але щоб вони мали концептуальне наповнення. По-друге, цікава музика – дещо зі східною складовою, яка буде реалізовуватись обов'язково з дудуком, який я вже опанував. По-третє, ще більш жорстка рокова основа самого ритму. По-четверте, буде і мовний експеримент у дусі world-music: вже є тексти вірменською та арабською, буде й іврит, адже дудук – то інструмент часів Христа...

Час, як ріка. По колу кружать пори року. А він пливе собі далі крізь товщу музичних хвиль. Сказано ж бо – «Криголам»!

БАБУСЯ УКРАЇНА

Була собі бабуся така – Україна...
Мала очі та не вмiла бачити!
Хоч співай, хоч не співай,
Танцюй – не танцюй,
Ой, сліпая, дивись,
Ой, глухая, почуй!

Була собі бабуся така – Україна...
Мала вуха, та не вмiла слухати!
Хоч борись, хоч не борись,
Будуй – не будуй,
Ой, сліпая, дивись,
Ой, глухая, почуй!

Була собі бабуся така – Україна...
Вас помітила? Ну і прапор в
руки Вам!
Продавай, не продавай,
Купуй – не купуй,
Ой, сліпая, дивись,
Ой, глухая, почуй!

ЧУЖИЙ

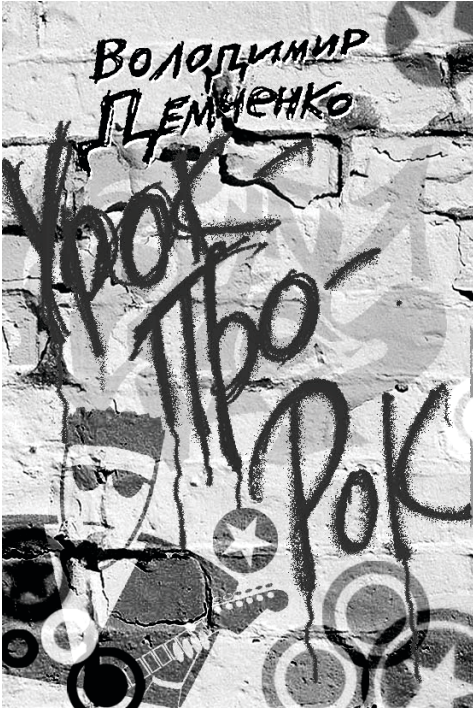
Ти є гостем на своїй землі:
Маєш хату – вона не твоя!
Маєш поле, а воно для всіх.
І врожай – не твій...
Ти є гостем на своїй землі:
Маєш руки – незадіяні,
Маєш мову – тільки для душі,
А язик – не твій!

Чужий!

Партизаном серед земляків,
Як той Штірліц, тиняєшся ти,
Сірим вовком пісня пролетить,
А мотив не твій...
А що твоє на твоїй землі?
Синє небо недосяжнеє,
Жовта глина на кладовищі,
А цей світ – не твій!

Чужий!

На початку нового

На початку нового тисячоліття виникло бажання підвести підсумки зробленого. Сів, написав, видав. Книжечка "Урок" у авторстві Володимира Демченка, лідера рок-формації "Криголам" у Херсоні, стала несподіваним результатом кільканадцятирічної боротьби у Вовчука (сценічне ім'я Демченка) зі жлобством у культурі.

"Криголам" від початку 80-х крає лід байдужості до національних проблем на півдні, запитує: хто ми, чому нас стільки, чому нас не люблять? Не люблять свої і чужі, але корінь нелюбові один — нерозуміння. Чужі воліють чути пісні під папакання і татакання, природно, "на общепонятном", від

любленого радіо, яке ніколи тебе не зрадить "дивними" піснями. Свої ніяк не можуть второпати, чого той "український" Херсон хоче, — і так зрозуміло, що він цікавий настільки, наскільки може йому дозволити провінційна зашореність.

Саме тому "уроки" "Криголама" — це передусім уроки для самих себе, що несуть лише запитання, та зрідка — песимістичні на них відповіді. "Спілкуймося, доки ми ще живі!" — заклик автора "Уроку" звучить, немов гасло для обраних, котрим Господь дав талант, але, на нещастя, не дав талану до того.

Найважче те, що в поняття "совкова жлобська культура", проти якої бореться "Криголам", гурт вкладає забагато сенсу, отже, не має шансів достукатись до усіх її носіїв та виразників.

Совкова культура проглядається не тільки в чужинських піснях, попсових чи з вигляду братніх російських рок-баладах. Вона дивиться на нас русифікованими українськими прізвищами у паспортах, читається серед рядків статистики голосувань на виборах. "Совок" репетує на мітингах, вимагаючи розподілити накрадене багатими добро, — "Вирве булочку із рота / У дитини буржуїна / Розподілить для народу — / Дітей дочки, дітей сина..." "Совок" пересів із "волг" у "мерседеси", ходить до церкви, але що ж - "Гроші, хай нехороші, він на ікону дає", тому "За свою роботу Господом прощений". "Совок" — це закосніла ментальність, що не терпить неформальності, "реальні собаки".

Стан "Криголама" хочеться назвати дрейфуючим: концерти для друзів, альбоми під сукно, відмова від

образу "самотнього вовка" з короною винятковості на голові.

Хоч і не схоже це на остаточну здачу позицій, але принаймні до патової ситуації подібне: сил іти далі немає, а відкинути зроблене не дозволяють витрачений час і натхнення. Зупинитись після триумфу на "Перлинах сезону" наприкінці 90-х, постійно чекати на задвірках Таврійських - нібито рідних - ігор, брати участь хіба в організованих владою "акціях на підтримку" у період кардинальних змін у державі й співати при цьому "Оптимістичну пісню" із відмовкою на кшталт "маєш те, що заслужив" — свідчення зневіри у своїй справі.

Не є аж таким великим відкриттям "Криголама", що бабуся - Україна має очі і вуха, але не може почути і побачити. Не треба вигадувати велосипеда, мріючи, що якийсь один фестиваль українських патріотів від музики, очолений хай навіть Тарасом Петриненком, переверне ставлення до пасербиці в рідній державі.

Не орієнтуватися в своєму прагненні на підкорення Херсона, хай і вважаєш його славною і оригінальною столицею Таврії, — лише Києва, Львова, української діаспори! Довести, що "степовий фолк-рок" є чимось іншим і в чомусь кращим, ніж рок приміського Києва "Воплів Відоплясова", рок-стьоб "Гадюкіних" чи філософія "Плачу Єремії"... Кричати на всю Україну: "Ми теж є! Ми українці півдня України!" Лише тоді не будуть так страшно виглядати усі "сім-сім открийся", "панамі-мами" із "солю на ранах".

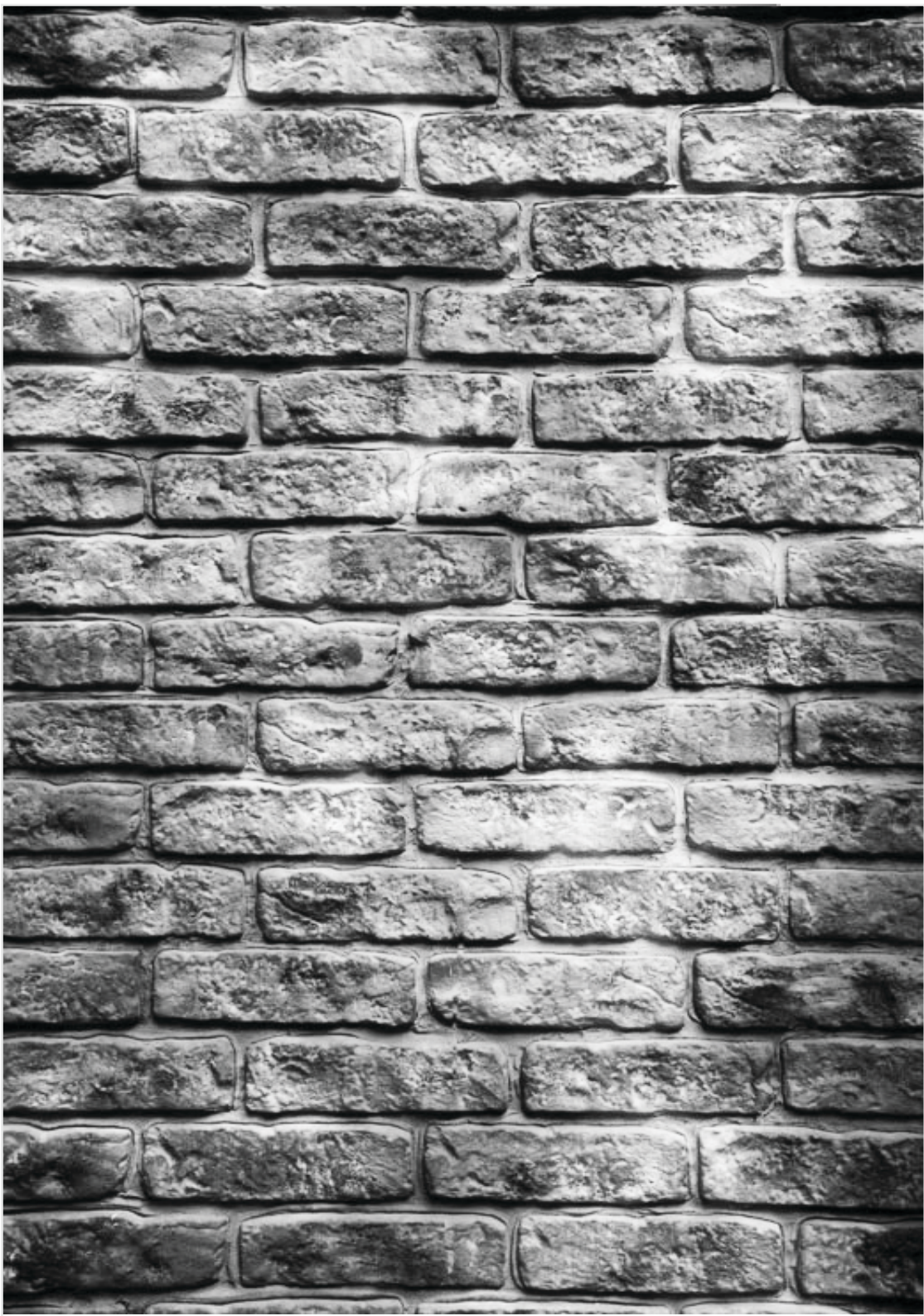
Володимир Демченко — автор кандидатської дисертації "Мовна ситуація на півдні України", у ній він обґрунтовує несумісність

змішування поняття "суржик" з південно- українськими говірками, котрі відносить скоріше до корінної мови степової території. Наукова популярність роботи може не менш вдало пропагувати творчий бік особистості, ніж сама група "Криголам". Тільки тоді, коли атракція і харизма особи V Вовчука буде відома як багатогранна не лише в херсонському масштабі, Вітчизна побачить його з-за курая незнання.

Щоправда, невідомо, хто кого не знає більше — Україна Демченка, чи він Україну, її суть і можливості. Допоки "Криголам" сприйматиме Україну в образі "геть не годованої рогатої худоби", а слов'янство визначатиме як "свиняче плем'я", а не хоча б як суспільство, що вимушене силою обставин стояти на порозі інформаційної ери, — бути йому в аутсайдерах рок-життя в Україні й далі декларувати "принциповий" песимізм. Ображатися на гірку долю і тицяти до неї "прямою гордою дулю" є методом хіба XIX-го, а не XXI -го століття.

"Урок" (Український рок) Демченка — це жива традиція плаксивої української літератури, викладена ним у трьох розділах — "...як начебто поезії", "...як начебто новели" й "...вирвані з блюзу слова". Як бачимо, впевнено звучить заголовок хіба до пісень, хоч як поезії, так і новели у нашого героя не менш вартісні. Нас довго привчали шукати зірки у калюжах, але копатися у багні в сподіванні знайти золото ще не було нагоди. Треба вже якось перепрофілюватись на більш прозорі водойми, — благо Дніпро у нас ще не зрусифікований.

Роман КАБАЧІЙ,
м. Люблін, Польща

I LOVE
ROCK

ROCK

